

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/9790/8.**

Benyújtás dátuma: **2020-03-24 14:11**

Parlex azonosító: **1GXPBSGN0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Bencsik János (független), Bana Tibor (független)**

Jogsabályi hivatkozás: **Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014 (II. 24.) OGY határozat 40. § (1) bekezdés**

Törvényjavaslat címe: **A koronavírus elleni védekezésről**

A módosító javaslatot tárgyaló bizottság: **Igazságügyi bizottság**

Módosító javaslat ¹

Módosítópont sorszáma: **1.**

Törvényjavaslat érintett rendelkezése: **2. § új (3) bekezdés**

Módosítás jellege: **kiegészítés**

(3) A (2) bekezdés szerinti jogkörgyakorlás nem irányulhat az alapvető jogok és szabadságok olyan mértékű korlátozására, amely nem áll szoros összefüggésben a humánjárvány megelőzésével, kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával.

Módosítópont sorszáma: **2.**

Törvényjavaslat érintett rendelkezése: **3. § (1) bekezdés záró szövegrész**

Módosítás jellege: **módosítás**

3. §

hatályát a veszélyhelyzet megszűnéséig – de legkésőbb 2020. április 30. napjáig – meghosszabbítsa.

Módosítópont sorszáma: **3.**

Törvényjavaslat érintett rendelkezése: **6. § új (4) bekezdés**

Módosítás jellege: **kiegészítés**

(4) A települési önkormányzat, valamint a fővárosi önkormányzat által a veszélyelhárítás érdekében szükséges és nélkülözhetetlen kiadások megtérítését a polgármester, valamint a főpolgármester

¹ A módosító javaslatban egy vagy több (ebben az esetben egymással összefüggő, tartalmilag-logikailag összetartozó, részelemeiben egymástól elválaszthatatlan) módosítás tüntethető fel. Az egy módosító javaslatban benyújtott módosító pontok a továbbiakban összefüggőként kezelendők.

kezdeményezheti a Kormány veszélyhelyzet elhárításáért felelős tagjánál. A kiadások megtérítéséről a kiadás évében költségvetési átcsoportosítással az államháztartásért felelős miniszter gondoskodik.

Módosítópont sorszáma: 4.

Törvényjavaslat érintett rendelkezése: **10. § (1) bekezdés - Btk. 322/A. § (1) bekezdés záró szövegrész**

Módosítás jellege: **módosítás**

„322/A. §

végrehajtását olyan módon akadályozza, amely alkalmas arra, hogy a járvány más személyekre történő továbbterjedését eredményezze, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Módosítópont sorszáma: 5.

Törvényjavaslat érintett rendelkezése: **10. § (2) bekezdés - Btk. 337. § (2) bekezdés**

Módosítás jellege: **módosítás**

„(2) Aki különleges jogrend idején nagy nyilvánosság előtt **[olyan]**valótlan tényt **[vagy való tényt oly módon elferdítve]**állít vagy híresztel, **[amely alkalmas arra, hogy]**és **ezzel** a védekezés eredményességét akadályozza vagy **[meghiúsítsa]**meghiúsítja, büntett miatt egy évtől **[öt]**három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Indokolás

A Kormány 2020. március 11-i hatállyal veszélyhelyzetet hirdetett ki. A jelen módosító javaslat tárgyát képező törvényjavaslat megalkotásának elsődleges indoka, hogy az Alaptörvény szerint a Kormány rendeleti úton először 15 napra tudja a veszélyhelyzetet kihirdetni, majd a rendelet hatályának meghosszabbításához az Országgyűlés felhatalmazása szükséges.

A törvényjavaslat többek között ezt a felhatalmazást tartalmazza, azonban jelen formában nem tesz eleget a különleges jogrenddel szemben támasztott követelményeknek, így különösen a demokratikus, jogállami és az Alaptörvényből fakadó elvárásoknak. A törvényjavaslat ugyanis nyíltvégű felhatalmazást biztosítana a Kormány részére a veszélyhelyzet fenntartására, amely lehetőséget teremt a kizárólagos hatalomgyakorlásra, így nyilvánvalóan nem demokratikus. Módosító javaslatunkban éppen ezért azt kezdeményezzük, hogy a különleges jogrenddel kapcsolatos felhatalmazás csak előre meghatározott időre – a veszélyhelyzet megszűnéséig, de legkésőbb 2020. április 30. napjáig – szóljon, annak érdekében, hogy az esetleges meghosszabbításról az Országgyűlésnek kelljen ismételten döntenie.

A törvényjavaslat nem tartalmaz megfelelő garanciális szabályokat az alapvető jogok és szabadságok biztosítása érdekében annak ellenére, hogy azok a különleges jogrendben is megilletik a polgárokat, továbbá szabadon és önkényesen nem korlátozhatóak, kizárólag a veszély elhárítása érdekében. Módosító javaslatunk – az alkotmányos korlátok megfelelő biztosítását szem előtt tartva – garanciális szabályokat fogalmaz meg annak érdekében, hogy a veszélyhelyzetre hivatkozással ne lehessen önkényes jogkorlátozásokat meghatározni, így kizárólag olyan korlátozásokat lehessen előírni, amelyek szoros összefüggésben állnak a humánjárvány megelőzésével, kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával.

A COVID-19 fertőzés elleni küzdelemben az önkormányzatok, így különösen a területi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat is tevőlegesen részt vesznek, az utóbbi időben pedig a Kormány is többletfeladatokat határozott meg nevezett önkormányzatok számára a járvánnyal kapcsolatosan, amelynek következtében többletkiadásaik keletkeztek, amelyek megtérítését az önkormányzatok nem tudták igényelni. E probléma orvoslására vonatkozóan a törvényjavaslat sem tartalmaz rendelkezést, így módosító javaslatunkban kezdeményezzük, hogy az érintett polgármesterek, illetve a főpolgármester legyen feljogosítva arra, hogy a veszélyelhárítással kapcsolatos önkormányzati kiadások megtérítését kezdeményezhesse a Kormánynál.

A törvényjavaslat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény több rendelkezésén is módosítana, amelyek közül álláspontunk szerint a rémhírterjesztés büntetetté érintő rendelkezések a legaggályosabbak. A törvényjavaslat benyújtott változata ugyanis büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni azt, aki különleges jogrend idején nagy nyilvánosság előtt olyan valótlan tényt vagy való tényt oly módon elferdítve állít vagy híresztel, amely alkalmas arra, hogy a védekezés eredményességét akadályozza vagy megghiúsítsa. A javaslat tehát öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetne mindenkit, aki akár az interneten – így különösen a közösségi médiában – való tényt elferdítve közöl, ha az a tény alkalmas arra, hogy a védekezés eredményességét akadályozza vagy megghiúsítsa. Álláspontunk szerint jelen esetben a büntetőjogi szankció nem áll arányban a cselekmény társadalomra való veszélyességével, így nem felel meg a büntetőjogi arányosság elvének, valamint a törvényjavaslat szerinti bűncselekménnyé nyilvánítás és büntetéssel fenyegetés nem szükséges és nem arányos. A törvényjavaslat benyújtott változata továbbá öncenzúrára kényszerítheti nemcsak az újságírókat, hanem a közösségi médiát alkalmazó minden magánszemélyt. Mindezek alapján módosító javaslatunkban azt kezdeményezzük, hogy a fenti bűncselekmény megvalósulásához valótlan tény állítása vagy híresztelése, valamint eredményként a védekezés eredményességének akadályozása vagy megghiúsítása legyen szükséges, továbbá az arányosság elvének megfelelően a büntetési tétel módosítását is javasoljuk.

1.

A módosító javaslat garanciális szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy a törvényjavaslat 2. § (2) bekezdése szerinti jogköröket ne lehessen visszaélészerűen gyakorolni.

2.

A módosító javaslat szerint az Országgyűlés által a Kormány részére adott – a törvényjavaslat 3. § (1) b) pontja szerinti – felhatalmazás a veszélyhelyzet megszűnéséig, azonban legkésőbb 2020. április 30. napjáig szól, így amennyiben a veszélyhelyzet, illetve jelen törvényjavaslat alapjául szolgáló körülmények 2020. április 30. napját követően is fennállnak, úgy az Országgyűlésnek ismételtelten döntenie kell a felhatalmazás megadásáról.

3.

A Kormány a koronavírus-járvány elleni küzdelemben többletfeladatokat határozott meg nevezett önkormányzatok számára, azonban az ezekkel kapcsolatosan felmerülő többletkiadások vonatkozásában nem biztosított forrásokat számukra. Ennek orvoslása érdekében a módosító javaslat jelen pontja feljogosítja a települési önkormányzat tekintetében a polgármestert, a fővárosi önkormányzat tekintetében a főpolgármestert arra, hogy a veszélyelhárítással kapcsolatos önkormányzati kiadások megtérítését kezdeményezze a Kormánynál.

4.

A módosító javaslat a járványügyi védekezés akadályozása bűncselekmény elkövetési magatartását kiegészíti azzal a feltétellel, hogy a törvényi tényállásban meghatározott cselekmények végrehajtásának akadályozása alkalmas legyen arra, hogy az a járvány más személyekre történő továbbterjedését eredményezze. Az „alkalmas arra” fordulat beiktatásával a járványügyi védekezés akadályozása elkövetési magatartása veszélyeztető cselekménnyé válik, így nem feltétele a bűncselekmény megvalósulásának az, hogy a járvány más személyekre történő továbbterjedését eredményezze a tettes magatartása, elegendő, ha az a járvány más személyekre történő továbbterjedésére alkalmas.

5.

A módosító javaslat a törvényjavaslat rémhírterjesztésre vonatkozó részének (2) bekezdését akként módosítja, hogy a bűncselekmény megvalósulásához valótlán tény állítása vagy híresztelése, valamint eredményként a védekezés eredményességének akadályozása vagy megghiúsítása szükséges. Jelenlegi formájában ugyanis a törvény lehetőséget adna egy kritikus hangvételű újságcikk vagy Facebook-hozzászólás szankcionálásra is, amely jogalkotói részről betarthatatlan, a bűnüldöző szervek részéről méltatlan, az állampolgárok részéről pedig öncenzúrához vezet. A módosító javaslat továbbá – az arányosság elvére tekintettel – a büntetőjogi szankció mértékén is változtat, és a bűncselekmény megvalósulása esetén – a közveszélyhez hasonlóan – három évig terjedő szabadságvesztést állapít meg.